Adviesaanvraag college aan dagelijks bestuur

Invullen door directie:

Onderwerp adviesaanvraag:	Beleidskader Monumenten en Welstandsnota: actualisering en wijzigingsvoorstel vanwege Duurzaam Erfgoed
Portefeuille:	Monumenten, Duurzaamheid, R.O.
Directie:	Ruimte en Duurzaamheid/Monumenten en Archeologie
Datum behandeling staf WH	30-10-2025
Datum adviesaanvraag:	05-12-2025
Deadline ontvangst advies:	03-02-2026
Advies mailen naar:	Anette.van.dijk@amsterdam.nl
Meegestuurde stukken:	Geactualiseerde Beleidskader Monumenten, wijzigingsvoorstel Welstandsnota
Heeft er consultatie vooraf plaatsgevonden?	Portefeuillehoudersoverleg

Invullen door stadsdeel:

Stadsdeel:	Noord
Procesbegeleider:	Colla Scavenius
Datum weekstart/staf:	13-01-2026
Datum stadsdeelcommissie:	21-01-2026
Datum dagelijks bestuur:	03-02-2026
Registratienr. (optioneel):	…

Over gevraagde adviezen: Conform de Verordening stadsdelen en stadsgebied Amsterdam 2022:

- (art. 12, lid 1) betrekt college en BM het DB bij voorbereiding van stedelijke kaders als deze kaders betrekking hebben op taken en bevoegdheden van DB of DB een rol krijgt in uitvoering van die kaders, of
- (art. 12, lid 2) als college of BM voornemens is over stedelijke kaders besluit te nemen of voornemens is ander besluit te nemen waarbij belangen van een of meer stadsdelen zijn betrokken, in ieder geval bij vaststellen van bestemmingsplannen, wint college of BM bij DB advies in.

DB legt deze adviezen voor aan SDC (art. 19).

Bij besluitvorming maakt DB inzichtelijk wat advies van SDC is en hoe eventuele voorstellen of moties als bedoeld in art. 30, lid 3, zijn verwerkt. DB neemt advies van SDC over indien is vastgesteld met meerderheid van stemmen en past binnen stedelijke en budgettaire kaders. DB kan uitsluitend schriftelijk met zeer zwaarwegende redenen afwijken van advies of voorstel van SDC. (art. 19, lid 5) Als standpunten van stadsdeelcommissieleden bij uitbrengen van advies uiteenlopen, worden in advies standaard alle verschillende standpunten binnen commissie kenbaar gemaakt. (art. 30, lid 5)

Adviesvraag college

Formuleer hier de vraag aan het dagelijks bestuur

Het Beleidskader voor het toetsen van ingrepen of herstel van monumenten, hierna te noemen het Beleidskader Monumenten, is na bijna 10 jaar toe aan een actualisatie. Het doel is het kader aan te laten sluiten op de huidige praktijk met de laatste technische inzichten en ook richtlijnen op te nemen voor jongere monumenten. Ook verwerken we ruimere maatregelen voor verduurzaming, zoals opgenomen in de Uitvoeringsagenda Duurzaam Erfgoed. Hierin zijn stedelijke ambities verdeeld naar vier thema's: minder CO_2 uitstoot, minder energiearmoede, minder grondstoffengebruik en meer dak- en gevelgroen. De verschillende ambities uit de Uitvoeringsagenda landen in verschillende producten zoals beleid en handreikingen, maar worden ook in de praktijk gebracht door dienstverlening via het Loket Duurzaam erfgoed.

Actualisatie van het Beleidskader Monumenten is van belang om:

- bestuurlijke ambities beter mogelijk te maken
- de adviseringsruimte die nu al in de praktijk is opgezocht te expliciteren

- nieuwe technische inzichten en normen (denk aan bio-based materialen) op te nemen
- oplossingen voor maatschappelijke opgaven, zoals schimmelwoningen en levensbestendig wonen te expliciteren
- mogelijkheden van verduurzamen geïntegreerd op te nemen.

Inhoudelijke wijzigingen van het beleidskader
In grote lijnen omvatten de wijzigingen:

- Ruimte bieden:
  - Door meer mogelijk te maken voor verduurzaming (zonnepanelen in het zicht, zonwering, raamisolatie, installaties op het dak, groene/blauwe daken)
  - Door onderscheid te maken naar waardering; zorgvuldige balans ingrepen en behoud monumentwaarden
  - Door onderscheid te maken naar bouwperiode
- Toelichting / explicitering:
  - Voor beter begrip
  - Door verwijzen naar verdiepende interne en externe bronnen zoals uitvoeringsrichtlijnen/handreikingen
  - Door uitleg te geven over het voorkomen van schimmelproblematiek (kierdichting, ventilatie, condensatie)
  - Door duidelijk te zijn over maatvoering
  - Door betere toelichting van begrippen zoals "niet zichtbaar"
  - Door materialen van jongere monumenten toe te voegen
  - Door groene monumenten (parken, tuinen en begraafplaatsen) toe te voegen
- Samenhang met andere stedelijke ambities:
  - Behouden van oorspronkelijke materialen in samenhang met de circulaire ambities
  - De mogelijkheden voor levensloopbestendig wonen
  - Gebruik bio-based materialen

Wijzigingen uit het beleidskader Monumenten worden vertaald naar de welstansnota én in lijn met de systematiek van de nota ingepast.

Vraag aan het stadsdeel: Advies te geven aan het college over het wijzigingsvoorstel actualisering van het beleidskader monumenten en het wijzigingsvoorstel welstandsnota zodat deze in lijn kan worden gebracht met de gemeentelijke ambities tot het verruimen en expliciteren van de mogelijkheden voor het verduurzamen van monumenten.

Conceptadvies DB
Het dagelijks bestuur formuleert hier – indien van toepassing – voor de stadsdeelcommissievergadering een conceptadvies

Het DB Noord onderschrijft de noodzaak om het beleidskader te actualiseren, zodat dit beter aansluit bij actuele stedelijke ambities op het gebied van verduurzaming, circulariteit en woningkwaliteit. Daarnaast erkent het DB het belang dat het beleid goed aansluit bij de huidige uitvoeringspraktijk. De voorgestelde explicitering van bestaande adviesruimte draagt bij aan meer duidelijkheid en voorspelbaarheid voor initiatiefnemers en bewoners.

Daarnaast waardeert het stadsdeel de voorgestelde differentiatie naar monumentwaarde en bouwperiode, waarmee maatwerk en een zorgvuldige belangenafweging beter mogelijk worden gemaakt.

Het stadsdeel vraagt daarbij aandacht voor de volgende punten:
• het borgen van voldoende beoordelingsruimte voor maatwerk op stadsdeelniveau, zodat rekening kan worden gehouden met gebiedsspecifieke kenmerken;
• het zorgen voor heldere uitvoeringskaders en toelichting voor de voorgestelde wijzigingen voor verduurzaming (o.a. zonnepanelen in het zicht, raamisolatie, zonwering, etc.), ter voorkoming van interpretatieverschillen in de

vergunningverlening.

Met de actualisatie van de beleidskaders wordt onder andere meer ruimte gecreëerd voor zichtbare zonnepanelen en zonwering. Eerder is in Amsterdan Noord de pilot "Zonne-energie in rijksbeschermd stadsgezicht in Amsterdam-Noord" gedaan, waar richtlijnen zijn opgesteld voor aanvullende mogelijkheden voor zonnepanelen. DB Noord zou graag zien dat deze richtlijnen direct worden opgenomen in de actualisatie. Daarnaast vindt het DB het belangrijk dat uniformiteit in het straatgezicht gewaarborgd wordt, zeker bij beschermd stadsgezicht. Het DB wil daarom dat hier ook duidelijkere regels over worden opgenomen. In het bijzonder bij buurten waar de houten kozijnen in historische kleuren zijn hersteld wil het DB een aanpassing van het beleidskader met duidelijke kaders voor het straatgezicht in het betreffende beschermde gebied. Er zijn in noord veel gebouwen met publiek geld hersteld om het authentieke en historische straatbeeld te waarborgen, en uniformiteit in het straatgezicht is daar ook onderdeel van. Indien er gewerkt wordt met trendsetters (waarbij de rest van de straat wordt gevraagd het voorbeeld van de eerste te volgen[1]), dan wil DB Noord dat hier duidelijke richtlijnen voor zijn om te zorgen dat de ingreep van de trendsetter passend is binnen het beschermd stadsgezicht en dat het haalbaar is voor de rest van de straat om deze ingreep over te nemen. Het stadsdeel acht de inzet van ondersteunende instrumenten, zoals het Loket Duurzaam Erfgoed en de afdeling vergunningen, van belang voor een goede uitvoering van het beleid zodat er ruimte is voor maatwerk.

Daarnaast heeft het DB zorgen over wat het nieuwe voorgestelde beleid in de praktijk betekent voor aanvragen die nog lopen of recent zijn afgewezen. Het DB vraagt zich af of aanvragen die eerder zijn afgewezen, maar onder de nieuwe regels wél voor goedkeuring in aanmerking zouden komen, opnieuw tegen het licht worden gehouden. Het DB zou graag zien dat hier helder en proactief over wordt gecommuniceerd door de gemeente.

[1] Bijvoorbeeld: als iemand in de straat zonwering wil. In dat geval mag de eerste die zonwering plaatst zelf kiezen wat voor zonwering het wordt, maar de bewoners die daarna zonwering willen, worden dan verplicht om het voorbeeld van de eerste te volgen zodat het goed bij elkaar past. Daarbij is de vormgeving en prijs dus afhankelijk van de stijl- en kwaliteitskeuzes van de eerste bewoner.

Advies stadsdeelcommissie

Advies van de stadsdeelcommissie aan het DB

De SDC is blij met het concept DB advies en sluit zich hierbij aan. Daarbij vragen wij expliciet aandacht voor goede ondersteuning van 'eerste aanvragers', zodat de beste een ook een haalbare oplossing wordt gevonden, zodat zij daarna ook evt goede trendsetters kunnen worden. Hier zouden bestaande buurtplatforms weer voor kunnen worden ingezet, of participatie bijeenkomsten voor worden georganiseerd.

Finaal advies DB

Advies van het dagelijks bestuur aan het college van burgemeester en wethouders

Het DB Noord onderschrijft de noodzaak om het beleidskader te actualiseren, zodat dit beter aansluit bij actuele stedelijke ambities op het gebied van verduurzaming, circulariteit en woningkwaliteit. Daarnaast erkent het DB het belang dat het beleid goed aansluit bij de huidige uitvoeringspraktijk. De voorgestelde explicitering van bestaande adviesruimte draagt bij aan meer duidelijkheid en voorspelbaarheid voor initiatiefnemers en bewoners.

Daarnaast waardeert het stadsdeel de voorgestelde differentiatie naar monumentwaarde en bouwperiode, waarmee maatwerk en een zorgvuldige belangenafweging beter mogelijk worden gemaakt.

Het stadsdeel vraagt daarbij aandacht voor de volgende punten:
• het borgen van voldoende beoordelingsruimte voor maatwerk op stadsdeelniveau, zodat rekening kan worden gehouden met gebiedsspecifieke kenmerken;
• het zorgen voor heldere uitvoeringskaders en toelichting voor de voorgestelde wijzigingen voor verduurzaming (o.a. zonnepanelen in het zicht, raamisolatie, zonwering, etc.), ter voorkoming van interpretatieverschillen in de vergunningverlening.

Met de actualisatie van de beleidskaders wordt onder andere meer ruimte gecreëerd voor zichtbare zonnepanelen en zonwering. Eerder is in Amsterdam Noord de pilot "Zonne-energie in rijksbeschermd stadsgezicht in Amsterdam-Noord" gedaan, waar richtlijnen zijn opgesteld voor aanvullende mogelijkheden voor zonnepanelen. DB Noord zou graag zien dat deze richtlijnen direct worden opgenomen in de actualisatie. Daarnaast vindt het DB het belangrijk dat uniformiteit in het straatgezicht gewaarborgd wordt, zeker bij beschermd stadsgezicht. Het DB wil daarom dat hier ook duidelijkere regels over worden opgenomen. In het bijzonder bij buurten waar de houten kozijnen in historische kleuren zijn hersteld wil het DB een aanpassing van het beleidskader met duidelijke kaders voor het straatgezicht in het betreffende beschermde gebied. Er zijn in noord veel gebouwen met publiek geld hersteld om het authentieke en historische straatbeeld te waarborgen, en uniformiteit in het straatgezicht is daar ook onderdeel van. Indien er gewerkt wordt met trendsetters (waarbij de rest van de straat wordt gevraagd het voorbeeld van de eerste te volgen), dan wil DB Noord dat hier duidelijke richtlijnen voor zijn om te zorgen dat de ingreep van de trendsetter passend is binnen het beschermd stadsgezicht en dat het haalbaar is voor de rest van de straat om deze ingreep over te nemen.

Het DB omarmt het advies van de stadsdeelcommissie en vindt het een goed idee om buurtplatforms hierbij te betrekken. Indien er gewerkt wordt met trendsetters, dan zou het DB graag extra ondersteuning zien voor eerste aanvragers. Het stadsdeel acht de inzet van ondersteunende instrumenten, zoals het Loket Duurzaam Erfgoed en de afdeling vergunningen, van belang voor een goede uitvoering van het beleid zodat er ruimte is voor maatwerk.

Daarnaast heeft het DB zorgen over wat het nieuwe voorgestelde beleid in de praktijk betekent voor aanvragen die nog lopen of recent zijn afgewezen. Het DB ziet graag dat aanvragen die eerder zijn afgewezen, maar onder de nieuwe regels wél voor goedkeuring in aanmerking zouden komen, opnieuw tegen het licht worden gehouden. Het DB wil dat hier helder en proactief over wordt gecommuniceerd door de gemeente.

Reactie college op advies dagelijks bestuur

< Invulinstructie:
Na collegebesluit hier de reactie van het college op het finaal advies van het dagelijks bestuur. Het ingevulde formulier meesturen naar de gemeenteraad en gelijktijdig naar de stadsdelen. >
…